SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 181. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 21, 1991. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 21-го ВЕРЕСНЯ 1991 Ч. 181. РІК XCVIII.

ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В ЗСА

Невдовзі ЗСА відвідає делегація України на чолі з Л. Кравчуком. Після проголошення самостійности України, піднняття національного прапора над куполом приміщення Верховної Ради вважаємо за доцільне прийняти делегацію і сприяти її зустрічі з Президентом ЗСА. Ми не заперечуємо проти політичних дискусій, але обструкція, яка готується деякими колами нашої діяспори, нанесла б шкоду Україні, яка поволі стає самостійною.

Михайло Горинь,
Іван Драч

ЗВЕРНЕННЯ

ПРЕЗИДІЇ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ З НАГОДИ ВІДВІДИН ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ЛЕОНІДА КРАВЧУКА ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

В днях 22—30-го вересня ЗСА та Організацію Об'єднаних Націй у Ню Йорку відвідає голова Верховної Ради України, Леонід Кравчук, у супроводі членів українського уряду й Верховної Ради, а в тому й академіка Ігоря Юхновського, голови Народної Ради.

Президія Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців вітає голову Верховної Ради, Леоніда Кравчука й усіх членів делегації з їхньою державною візитою і закликає українську спільноту виявити їм належну пошану та признання за проголошення України незалежною державою Актом з 24-го серпня ц.р. Так як в минулому, український нарід кількакратно здав референдум своєї волі до незалежности, він поновно виявив волю народу жити в самостійній соборній державі серпневим Актом проголошення незалежности України.

Вітаючи делегацію з України з нагоди цієї візити в Канаді і в ЗСА, Президія Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців вірить, що Україна займе належне місце серед вільних державних народів світу й раз на все позбудеться колоніяльних пут чужих імперій без петлі нового союзного договору будь-якого сьогоднішнього прибарвлення. В цьому напрямі повинен дальше працювати уряд незалежної України, а українська діяспора зі свого боку допомагатиме своїми доступними засобами, щоб незалежну українську державу визнали американський і канадський уряди, як і всі країни світу.

Торонто, 14-го вересня, 1991 року.

Юрій Шимко,
Президент,
Василь Верига,
Генеральний секретар

В. Винницький з успіхом концертував у Гантері

Гантер, Н. Й. (Г. К.). — Місцева газета „Вудсток Таймс" помістила похвальну рецензію критика Кітті Монтґомері на концерт **піяніста з України Володимира Винницького**, який відбувся тут 31-го серпня в Ґражді. Цим концертом був завершений цьогорічний фестиваль в Грін Кавнті Центрі.

Рецензентка пише: „...Краса його дотику — в плинких пасажах, небесних звуках у горішньому регістрі... Поминувши специфічні уклади голосів та структур, Винницький немов снує нитки нюансу в музичну тканину, яка захоплює фантастичністю джерела композиції навіть більше, ніж своєю завершеністю. Коли дикою брильянтністю в „Мефістовальсі" Винницький воскресив тінь Ліста, то його етеричні пошуки в шопенівській сонаті нагадували цього прекрасного мрійника".

Наступний концерт піяніста відбудеться в Ню Йорку, в суботу, 21-го вересня, о год. 7-ій вечора в залі УІА.

Навчатимуть англійську мову

Ню Йорк. — Реєстрація на курси англійської мови для початкуючих і заавансованих новоприбулих емігрантів відбудеться 5-го жовтня 1991 року, о год. 11-ій в домівці Товариства „Самопоміч", 98 Друга аве. в Ню Йорку.

Курси для початкуючих будуть відбуватися в домівці Т-ва „Самопоміч", а для заавансованих і кляс конверзації в Українському Інституті Америки, 2 79 вул. Схід в Ню Йорку.

Після реєстрації, 5-го жовтня, о год. 2-ій в домівці Т-ва „Самопоміч" відбудеться інформаційний панель для новоприбулих в справах еміграційних і орієнтаційних, як рівнож для осіб, які вже спровадили або бажають спровадити своїх рідних до Америки.

БАГАТО ОРГАНІЗАЦІЙ ПІДТРИМУЮТЬ КАНДИДАТУРУ Л. ЛУК'ЯНЕНКА

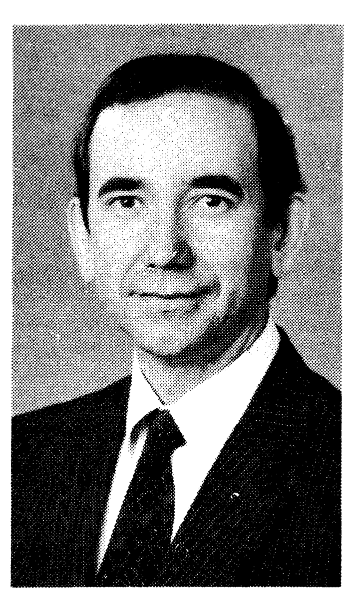
Київ (ІПС — УРП) — Тут 14-го вересня в Київській Міській Раді відбулось засідання Координаційної Ради Всеукраїнського Товариства Репресованих. На порядку денному основним питанням було висунення претендента на пост президента України та висловлено надію, що до 1-го листопада демократичні сили зможуть об'єднатися навколо одного кандидата. За результатами голосування претендентом від Всеукраїнського Товариства Репресованих одноголосно запропоновано Левка Лук'яненка.

Того ж дня кандидатуру Л. Лук'яненка майже одноголосно було висунуто Радою Республіканського Товариства Української Мови ім. Шевченка „Просвіта".

Раніше на посаду президента України Л. Лук'яненка **висунули Українська Республіканська Партія та Спілка Українських Студентів.** Його кандидатуру підтримують Політична Рада НРУ, Київська організація Української Християнсько-Демократичної Партії, Рух Спілки Письменників України, Українська Молодіжна Асоціяція, відомі громадські та політичні діячі Микола Руденко, Іван Драч, Михайло Горинь, Павло Мовчан, Микола Поровський, Світлана Лі та інші.

Р. Попадюк буде з президентом в ООН

Вашінгтон. — Роман Попадюк, заступник асистента президента Джорджа Буша є включений в групу співробітників Президента, які будуть з ним в Ню Йорку на відкритті нарад сесії Об'єднаних Націй. Як відомо, Р. Попадюк буде відзначений як „Українець року" 17-го листопада цього року на святочному полуденку в готелі Пляза, що його влаштовує рік-річно Український Інститут Америки. Це відзначення молодого дипломата буде немов завершенням дуже активного року в його кар'єрі, коли він подорожував з Президентом по Европі, Близькому Сході, а останньо їздив до Москви і Києва.

Р. Попадюк

Р. Попадюк, якому тепер 41 років, працює від 1981 року у дипломатичній службі ЗСА. Він перебував якийсь час у Мехіко, а відтак в Державному департаменті і в Раді крайової Безпеки. Від 1986 року працює в пресовому бюрі Білого Дому.

Р. Попадюк роджений в Австрії у 1950 році, переїхав дитиною з батьками до ЗСА. Після короткого перебування в стейті Айова, родина Попадюків переселялася до Брукліну. Роман закінчив Гантер коледж в Ню Йорку, а докторат здобув в Нюйоркському університеті. Тепер він живе в Бетесда, Мд. з дружиною Джудит Анною Федьків і чотирма дітьми.

Аналізують нове положення в Україні

Вашінгтон. — Журнал „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 16-го вересня помістив цікаву статтю авторства Христі Фріленд з Києва під заголовком „Непевний загвіздок нового Союзу".

Авторка починає свою статтю твердженням, що була свідком подій в Києві, які переконали її, що українці вміють відстоювати свої права. Це вміння було найбільш промовистим 24-го серпня, коли проголошена незалежність України, і саме ця спроможність була несподіванкою для багатьох в першу чергу, на її думку, росіян.

Україна, яка тепер розбудовує свою власну митну систему, вимагає контролі над совєтськими військами на її території та плянує увести свою власну валюту, починає давати до зрозуміння своїм сусідам, що в недалекому майбутньому буде їхнім повноправним партнером. В цьому місці авторка підкреслює ті моменти з історії України, коли Україна була самостійною державою. Дальше Х. Фрідленд пише, що історія України завжди мала якесь відношення до історії Росії. Але тепер Росія починає усвідомлювати собі, що їй прийдеться обходитися без України — тієї вічної годувальниці Росії.

Кореспондентка підкреслює, що Україна має проблему з питанням незалежности, бо не мають всі її громадяни такої національної свідомости, як, наприклад, громадяни Прибалтики. Можна дуже разюче відчути різницю між національно свідомим елементом Західної України та зрусифікованими громадянами східних областей. Авторка схвалює далекойдучі

(Закінчення на стор. 4)

МОК відновив членство балтійців в Олімпійській спільноті

Берлін, Німеччина. — Агентство Ассошієйтед Пресс повідомило, що Міжнародний Олімпійський Комітет відновив членство трьох прибалтійських республік, Литви, Латвії і Естонії і запросив їх до участи в Олімпійських Ігрищах в 1992 році.

В офіційному повідомленні говориться, що згадані республіки відзискали свою повну незалежність визнану не тільки міжнародною спільнотою Заходу, але також Совєтським Союзом, і тому тепер вже нічого не може стояти на перешкоді відновленні членства в Олімпійському русі. Відзискавши повне членство, Прибалтика може брати участь в усіх іграх на рівні з іншими державами світу.

„Ми чекали 50 років на цю нагоду", — заявив Артурас Повілюнас, президент литовського Олімпійського комітету. „Сьогодні це великий для нас день, щось подібне до олімпійської перемоги і здобуття золотої медалі".

Декілька інших колишніх совєтських республік проголосили свою незалежність після невдалого перевороту в Москві, але речники спорту вирішили минулого тижня висилати на зимову Олімпіяду в Албертвіллі, Франція, і літні Олімпійські Ігриша до Барцельони, Еспанія, одну збірну, тобто спортовців від неіснуючого Совєтського Союзу. Серед республік, які погрожують виходом із совєтської Олімпійської системи є такі республіки, як Україна, Грузія і Молдова, заявив Віталій Смірнов, президент Совєтського олімпійського комітету.

Країни Прибалтики прийняті в ООН

Ню Йорк. — У вівторок, 17-го вересня, президенти Литви, Латвії і Естонії були присутні на церемонії прийняття їх країн в Організацію Об'єднаних Націй. Вітаутас Ляндсберґіс, Анатолій Горбунов і Арнольд Рюйтель, яких супроводжував щойно вибраний президент Генеральної Асамблеї Самір Шігабі (Савдійська Арабія), спостерігали за урочистим підняттям національних прапорів своїх країн перед будинком ООН.

Звертаючись до делегатів Генеральної Асамблеї, президент Литви В. Ляндсберґіс сказав: „Сьогодні ми, як птах Фенікс, відродилися із попелу... Ми далекі від ворожости до наших сусідів або від бажання відімстити їм. Ми приступили до будівництва демократичної держави, в якій для кожного знайдеться місце і кожному буде гарантована свобода..."

Виступаючи пізніше на пресовій конференції, В. Ляндсберґіс повернувся до справи про виведення совєтського війська з Прибалтики. Ця проблема була в центрі уваги у розмові між прибалтійськими президентами і президентом ЗСА Джорджем Бушем, що відбулася у Вашінгтоні у вівторок рано.

Ляндсберґіс підкреслив фундаментальну різницю між статусом совєтського війська в країнах Східньої Европи і їх перебуванням у Прибалтиці. За словами президента Литви, уряди Польщі, Східньої Німеччини і Чехо-Словаччини підписали у свій час зі Совєтським Союзом договір про взаємну оборону. Щодо Прибалтики, то совєтське військо було введене туди в односторонньому порядку Ляндсберґіс додав, що він не бачить потреби обговорювати справу про виведення. „Ми не повинні просити їх залишити нашу країну, — сказав президент Литви. — Вони прибули до нас, не питаючись дозволу. Вони самі повинні забратися".

У СВІТІ

ЯК ПОКАЗАЛО ОПИТУВАННЯ, проведене інститутом Ґеллапа, лише 25 відсотків англійських компаній є зацікавлені можливістю співробітництва з Совєтським Союзом. 88 відсотків опитаних представників різних компаній готові до встановлення партнерства з країнами Східньої Европи, але тільки 42 відсотки мають намір робити вклади у східню економіку, переважно у мадярську і чехо-словацьку.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ ПІСЛАНЕЦЬ совєтського президента Євгеній Прімаков, який перебуває з візитою в Ірані, в розмові з президентом цієї країни Гашемі Рафсанджані висловив надію, що Тегран надасть Москві економічну допомогу. Прімаков зустрівся також з міністром фінансів Ірану Могсеном Нурбекшем. Сторони домовилися замість бартерної торгівлі ввести нову форму товарообміну з валютною виплатою. Крім того, обговорювалися питання експорту іранського рідкого газу в Совєтський Союз і продажу Іранові совєтських воєнних літаків.

ПЕРЕГОВОРИ МІЖ Литвою і Польщею, під час яких вироблялася спільна Декларація про дружбу і співробітництво, виявили різне становище сторін щодо прав польської меншини в Литві. Польща вимагає відкликання рішення литовських властей розпустити органи територіяльного самоуправління в місцях проживання поляків. Литва стоїть на своєму. Міністерство закордонних справ Польщі заявило, що Литва хоче позбавити громадян польського походження представництва в органах влади.

ФРАНСІСКО ГЕРНАНДЕЗ, президент Кубинсько-американського національного фонду, однієї з організацій кубинської опозиції в ЗСА, заявив в інтерв'ю московській газеті „Ізвєстія", що економічна криза на Кубі поглиблюється з кожним днем. Більшість людей харчується один раз на день їздять на роботу роверами, бо авта стоять без бензини. Кубинці вже ні в що не вірять, а з приводу „соціялізм чи смерть" кажуть, що це одне і те ж.

У ПРОМОВІ НА СЕСІЇ парламенту Молдови її президент Мірча Снігур визначив головні напрямки внутрішньої і зовнішньої політики республіки. Він підкреслив, що Молдова не братиме участи в політичних союзах, однак припускає можливість співробітництва в „єдиному економічному просторі", тобто все в тому ж СССР.

ЕСПАНІЯ ВІДКЛАЛА ратифікацію договору про дружбу і співробітництво з Совєтським Союзом до остаточного з'ясування політичної ситуації в СССР.

В КИЄВІ ВІДБУВСЯ Всеукраїнський форум інтелігенції „Україна: державна незалежність і культура". В його праці взяли участь кандидати на президента України Леонід Кравчук, Вячеслав Чорновіл, Левко Лук'яненко і Ігор Юхновський. Про проблеми кримськотатарського народу розповів на форумі голова меджлісу Мустафа Джемілев.

МОСКОВСЬКИЙ АПЕТИТ НА ЗАХІДНЮ ДОПОМОГУ ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ

Москва. — Совєтські офіційні чинники, зокрема тимчасовий президент Міхаіл Ґорбачов і його ельцинські помічники, які фактично керують тепер імперськими справами, заговорили в останніх днях про 14,7 більйонів долярів західньої допомоги, взявши до уваги майже стовідсоткову стагнацію їхньої економіки, зріст інфляції, тобто спад вартости карбованця, зниження видобутку оливи з браку запасових частин і модерної технології тощо.

Крім того апетити кремлівських банкротів загострилися після того як їм вдалося обдурити Захід нібито політичним переворотом, який цілковито змінив на Заході політичний клімат і навіть ті країни, наприклад, З'єднані Стейти Америки, які раніше жадали конкретних перемін в напрямі демократизації, перестали тепер ставити вимоги, а заговорили виключно про суму допомоги для нібито рятування населення, а фактично для затримання вкупі московської імперії, щось в роді хворобливої уяви президента Франції Франсуа Міттерана, який вважає, що валиться не тільки сталінська тоталітарна держава, але також імперія Петра Великого якою захоплювався світ, включно з Францією.

Совєтські невдахи (їх в СССР називають економістами) представили 19-го вересня економічній Комісії Европейської спільноти у Брюсселі офіційне звідомлення про потреби західньої допомоги на майже 15 біл. долярів і постаралися представити у чорному світлі свою власну економічну ситуацію, а зокрема видобуток оливи, який в останніх кількох роках впав на 50 відсотків, спад збору зерна, який в цьому році навіть не досяг 170 міл. тонн, в порівнянні з минулими роками, коли в СССР збирали найменше 180 до 200 міл. тонн, спад запасів твердої валюти і золота, защо в минулому Москва купувала продукти першої потреби за кордоном, а в першу чергу пшеницю в ЗСА, Канаді, Австралії, Арґентині та інших країнах. Олеґ Лобов, перший заступник прем'єр-міністра Російської федерації (фактично союзного уряду ще не має, а може й не буде), представив европейським представникам один жах на відтинку завмирання малої і середньої індустрії, знову ж таки через брак запасних частин і модернізації технології, і заявив, що життєвий рівень пересічного совєтського громадянина спав в останніх двох роках на 20 відсотків.

Якщо б такий випадок трапився на Заході, кажуть економічні спостерігачі, уряд не дістав би вотуму довір'я в парляменті і мусів би податись до демісії. В тоталітарній державі, якою все ще треба вважати московську імперію і на троні якої сидить необраний народом „президент" про демократію тільки говорять пропагандисти.

Інший совєтський економіст Юрій Лузков порекомендував Европейській спільноті признати для СССР харчів на суму 7,4 біл. долярів. З того 2,2 біл. дарових, а 5,2 кредиту, як в Україні говорили „на вічне віддавання", а в Москві кажуть на п'ять, або 10 років. Москва хоче ще отримати принайменше 15 біл. долярів від Японії, правдоподібно за згоду звороту Курильських островів, але цієї справи мабуть не вдасться полагодити скоро хоч би з огляду на існування на островах стратегічних совєтських баз, які треба розмонтувати. Европейські економісти, які в останньому часі відвідували СССР питаються: „Хто перебере на себе відповідальність за розподіл харчових продуктів і де теперішні керівники думають їх примістити принаймні тимчасово", бо, як заявив представник Бельгії, „ми не бачили в СССР ані одного порядного складу, який відповідав би західньоевропейським стандартам."

Розподіл харчової допомоги буде одною з найтяжчих проблем в СССР. Велика частина харчів, які вже надійшли, ще й досі лежать на численних станціях і в портах і ніхто ними не займається.

В АМЕРИЦІ

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ схвалила законопроєкт про продовження фінансової державної допомоги тим, що втратили працю більше, як пів року тому. Законопроєкт, що є подібний до того, котрий пропонували в серпні перейшов голосами 283 до 125, що вказує на неторканість навіть президентського вето. Одначе знавці твердять, що Президент знайде спосіб на його ліквідування, бо уважає це задорогим видатком і покищо непотрібним, бо ЗСА починають вже поволі виходити з рецесії.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ дав дозвіл американським воєнним літакам летіти до Іраку для охорони інспекторів Організації Об'єднаних Націй, яким президент Саддам Гуссейн не дозволяє з висоти гелікоптерами перевірити іракські військові влаштування. Президент сказав, що „починає мати досить" непокірности С. Гуссейна, коли йдеться про резолюції Ради Безпеки ООН. Крім того, він попередив Саддама Гуссейна не рискувати провокуванням ЗСА ще раз.

У СЕРЕДУ, 18-ГО ВЕРЕСНЯ, серед зростаючих поголосок про конфлікт інтересів, з посади президента Олімпійського комітету ЗСА зрезиґнував Роберт Гелмік. Цей 54-літній адвокат з ДеМойн Айова, від 1985 року займав цей пост і був головним архітектом зросту комітету. Його резиґнація всього тільки п'ять місяців перед початком зимових Олімпійських Ігрищ в Альбертвіллі у Франції ставить Олімпійський комітет ЗСА в дуже прикре положення.

НАЙНОВІШІ УРЯДОВІ досліди, переведені Федеральним центром контролювання хворіб в Атланті, вказують на драстичний зріст самогубства серед громадян старшого віку, тобто понад 65 років. Найбільший зріст, бо аж на 42 відсотки, серед мужчин-негрів, а за ними на 23 відсотки зросли самогубства серед білих мужчин. Д-р Річард Саттін, один з авторів цього звіту, каже, що причини цього явища не є надто ясні, але уважає, що соціяльне відокремлення, довший пересічний вік життя та невиліковні хвороби можуть мати вплив на це.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС, вплинуло від членів УНС до суботи, 21-го вересня 9,084 чеків-дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

225,658.47

В УКРАЇНІ

(З повідомлень УНІАР та ПС УРП)

Київ. — 10-го вересня парламент України приступив до вирішення проблем зміцнення державної незалежности. Найбільше занепокоєння викликав стан економіки. „У четвертому кварталі нас чекає гіперінфляція і крах всієї економіки якщо ми далі не відкриємо ринкові шлюзи", — заявив голова парламентської комісії з економічних реформ Володимир Пилипчук. На його думку, головними перепонами на шляху до ринку є повільність Леоніда Кравчука і бездіяльність Кабінету Міністрів разом з Вітольдом Фокіним.

Запоріжжя. — Комісія, яка приймала майно Запорізького обласного комітету КПУ, виявила безліч доносів з грифом „секретно", які надсилано у відповідь на завдання обкому КПУ скласти „політичну карту Запорізької области". До списків „ненадійних" з вказівкою їх домашніх адрес і телефонів увійшли навіть лідери екологічної організації „Зелений Світ".

Київ. — Тут розпочато демонтаж пам'ятника Леніну на Площі Незалежности. Підйомним краном знімаються скульптури, що оточували фігуру вождя. Пляну „боротьби" із самою скульптурою Леніна покищо не вироблено.

Київ. — Центральний провід Руху прийняв ухвалу про відновлення національних прав кримсько-татарського народу. Розглянувши стан вирішення проблем кримських татар, ознайомившися з документами „Курултаю" кримсько-татарського народу, що відбувся 20-30-го червня 1991 року у Симферополі, центральний провід Руху ухвалив визнати право кримсько-татарського народу на національно-територіяльну автономію на своїй історичній батьківщині у складі України, визнати „Меджліс" найвищим єдиним повноважним представницьким органом.

Київ. — Тут перебуває делегація ЗСА на чолі з губернатором стейту Айова Стадом, що приїхала для переговорів з керівництвом ВР України і урядом республіки з питань розвитку двосторонніх стосунків, відкриття українсько-американського центру в галузі агропромислового комплексу та обміну стажистами. Делегація мала розмови з прем'єр-міністром України Вітольдом Фокіним, першим заступником ВР України Іваном Плющем, міністром сільського господарства України Ткаченком. За словами губернатора Айови у здійсненні проєкту створення центру Агробізнесу участь візьмуть понад 40 фірм Айови.

(Закінчення на стор. 4)

ВИСТАВКА КЕРАМІКИ О. КОЧМАН

Чикаго. — Пластове плем'я „Перші стежі", Городище в Чикаго, влаштовує виставку керамічних виробів Олександри Д. Кочман, в галерії Українського Культурного Осередку, 2247 Захід Чикаго авеню, в суботу, 19-ого жовтня, від 10-ої год. ранку до 6-ої вечора та в неділю, 20-го жовтня, з 10-ої до 2-ої год. по полудні. Відкриття виставки відбудеться у п'ятницю, 18-го жовтня, о год. 8-ій вечора.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на пївроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Джордж Буш — ,,антисеміт?"

,,Ню Йорк Таймс" з 16-го вересня 1991 року приніс на першій сторінці кореспонденцію з Єрусалиму, яка інформує, що член уряду Їцака Шаміра, міністер без портфелю Регавам Зееві, назвав президента Буша брехуном і антисемітом. Міністер оборони Моше Аренс, мабуть, зміркував, що його колеґа задалеко загнався, бо заявив, що це ,,особистий погляд" названого міністра і що уряд Шаміра такої характеристики не підтримує. Але міністер Зееві тримався вірно жидівської традиції: коли ви на 100 справ погоджуєтеся з жидівським дискутантом, а в одній справі не погоджуєтеся — ви антисеміт. Антисемітом став президент Буш тому, що він порадив Конґресові вичекати чотири місяці з обмірковуванням петиції ізраїльського уряду, щоб Уряд ЗСА, Білий Дім і Капітоль, ґарантували 10-більйонову позичку, потрібну Ізраїлеві на влаштування сотень тисяч жидів, що переселюються з Совєтського Союзу.

Буш арґументував, що коли би тепер признати Ізраїлеві цю ґарантію, то воно пошкодило би запланованій на жовтень мировій ізраїльсько-арабській конференції. Буш казав правду: весь арабський світ обурився би, тим паче, що уряд Шаміра влаштовує для іміґрантів з СССР щораз нові колонії на окупованих арабських землях, всупереч виразній опозиції Америки. На телевізійній передачі каналу Сі-Бі-Ес у минулий понеділок інформували, що у переведених опитах 86 відсотків запитуваних солідаризувалися із становищем Президента. Буш заповів, що він зголосить ,,вето", якщо Конґрес не послухає його і піде по лінії ізраїльської ,,скромної" петиції щодо 10 більйонів долярів.

Але в Ізраїлі, очевидно, загал жидів підтримує покищо Їцака Шаміра і тамошні настрої раптом звернулися проти Америки та її Президента. Забулося, що насправді Ізраїль завдячує своє існування Америці, бо Ізраїль виграв три війни проти арабів завдяки зброї, яку дістав від Америки. Ізраїль належить до країн, які щороку отримують від Америки найбільшу допомогу. У минулому році дістав більйон 902 мільйона дол. Але Ізраїль ніколи не рахується з думкою та інтересом Америки ані у своїй внутрішній ані зовнішній політиці, він ніколи не брав до уваги, що Америка мусить зберігати добрі взаємини з арабськими країнами, які орієнтуються на Захід. Американський Уряд був за невтралізацію Східнього Єрусалиму, де є релігійні пам'ятки трьох віровизнань — Ізраїль переніс свою столицю з Тель Авіву до Єрусалиму й анексував Східній Єрусалим. Америка постійно протестувала проти заснування на окупованих арабських землях жидівських поселень — ця акція пожвавилася за урядування Їцака Шаміра. Коли виникла проблема допомоги усамостійненим і здемократизованим сателітним країнам в Европі — голова республіканської меншости в Сенаті Боб Долл запропонував зменшити допомогу Ізраїлеві і цю суму дати новим країнам в Европі. Жиди зняли страшний крик, що це для них кривда.

Президент і Конґрес мусять рахуватися не так з Ізраїлем як жидівською спільнотою в Америці, бо в руках жидів знаходиться більша частина засобів масової інформації і жиди мають дуже сильний голос у світі фінансів, торгівлі і культури (видавництва, театри, музика).

Але Їцак Шамір своєю петицією про10 більйонів дол. і цей його міністер, що назвав Буша антисемітом, перетягають струну. Коли в минулий понеділок приїхав до Єрусалиму державний секретар Джеймс Бейкер — тамошні мешканці перевели антиамериканську демонстрацію із ворожими окликами. Воно Америці, великодержаві, яка проводить вільним світом, не пошкодить. Але спричинить зріст антисемітизму в Америці — з власної жидівської вини. Цікаво, що цього не розуміють жидівські діячі з високою освітою і політичним стажем. Тільки раз, Ізраїль послухав поради Америки — це було під час війни проти Іраку, коли Ізраїль не реаґував на обстрілювання його ракетами совєтської продукції, бо активний виступ Ізраїля проти Іраку спровокував би розбиття міжнародної коаліції. Цю ,,поступку" Америці уряд Ї. Шаміра використовує для шантажування Америки. Небезпечна гра.

Нам ще важко погодитись із тим як то президент Буш міг так знехтувати у час візити у Києві ідеали самовизначення народів, і повчати нас, що ми повинні жити далі під опікою ,,старшого брата". Нині готуємо демонстрації з вимогою до Уряду ЗСА визнати незалежність України і нав'язати з нею негайно дипломатичні стосунки на зразок цих із прибалтійськими народами. Хочемо кинути декілька думок до цього питання:

Микола Бараболяк

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАННЯ УКРАЇНИ

Міжнародне право робить різницю між визнанням держави і визнанням уряду вже раніше визнаної держави. Прибалтійські держави не втратили були міжнародного визнання, бо були насильно прилучені до СССР, ЗСА тої анексії не визнавали, отже йшлось властиво тільки про визнання нових революційних урядів цих держав, а не державних структур як таких. На мій погляд, не потребує міжнародного визнання як нова держава й Україна. Хоч тут ситуація дещо складніша як у балтійському казусі, все ж і тут не треба формального визнання України як держави, ми повинні змагати тільки до визнання уряду, який постав на руїнах СССР. В пригоді стає тут членство України в ООН. Україна була формально на мировій Конференції у 1945 році в Сан Франсіско сумарично юридично визнана як незалежна держава. Це юридичне, хоч не де факто, членство у міжнародній спільноті ревіндикує нині наш статус як члена міжнародної спільноти. Україна є отже нині на мій погляд вільною державою, якій на потребу тільки визнання іншими державами її київського уряду.

Міжнародний світ не любить таких нагальних і драстичних змін, яким була фактична самоліквідація СССР. Це світ заскочило, і щоб рятувати цю ,,цілість" створено перехідну інституцію, своєрідний ,,ерзац" влади у формі Державної Ради та Верховної Ради СССР, хоч він тримається леґально тільки на нитці, але це не може притемнювати дійсности, що Україна як міжнародно-правна одиниця існує і діє правно.

Дивлячи так на питання існування державности України, треба мати серйозні сумніви, чи потрібно було встановлювати референдум для потвердження нашого правного статусу. На мою думку, це був крок не тільки непотрібний, але шкідливий, бо кладе під сумнів нашу державно-правну готсвість. Верховна Рада УССР була законно вибрана, тому, коли ми визнаємо деякі не дуже корисні її рішення, то навіщо класти референдумом під сумнів це її позитивне рішення? Хто поза Україною мав би право його вагу квестіонувати? Дехто каже в Україні багато чужого елементу... Чи ж той чужий елемент має погодитись на вияв волі українського народу? Де таке написано? Курйоз: Україна діє вже як незалежна держава, заключує договори з сусідами, і водночас просить, щоб народ затвердив її міжнародно-правне існування і дієздатність... Чи має то глузд?

Комплікує дещо питання цього правного статусу України — статус Росії. Мабуть, щоб рятувати ситуацію та встановити якийсь перехідний міжнародно-правний стан, Росія досі не виступає як незалежна державна одиниця міжнародного права. Заіснувала наче симбіоза між СССР і РФСРР.

Україна є як член ООН членом міжнародної спільности, коли Росія наслідник СССР на престолі потентатів світу, майбутній на місце СССР постійний член Ради Безпеки ООН, міжнародно-правної особовости не має.... Світ привик був називати СССР — ,,Раша", нині вже заговорив про ,,народи" СССР, але властиво доперва нині можна б покласти знак рівняння між СССР і ,,Раша".

Якщо йдеться про питання нав'язання дипломатичних зв'язків між нинішньою Україною і ЗСА, то я не бачу до того ніяких леґальних перешкод міжнародно-правного характеру. Але існують дуже серйозні політичні труднощі.

Чому ще дуже далеко до того, щоб Америка, а за нею члени ,,Великої сімки", визнали у короткому часі Україну, чи радше її законний уряд. Чому є в інтересі великодержав втримати як найдовше існування СССР (під такою чи іншою назвою) як ,,державу", як члена міжнародної спільности? Після закінчення Другої світової війни СССР зі союзника у війні проти Гітлера стала ,,par excellence" ворогом Заходу, видимо готуючись загарбати Захід. Зразу панувало збентеження. Врешті відомий історик і дипломат, Джордж Кеннан, зформулював принципи американської політики проти СССР під гаслом ,,приборкання", (containment). А щоб совєтів присмирити, не було іншого способу як показати їм сильний п'ястук. То зачались на велику скалю зброєння, головно в ділянці нуклеарної зброї. А що Москва все старалась ,,дігнати", то зброєння дійшли до абсурдних розмірів. Прийшло і випробування зброї ЗСА в Кореї, В'єтнамі. Аж нагло в 1989 році Америці впала, наче з неба, перемога без війни. Не наслідок зудару танків, чи нуклеарних вибухів, а завдяки тому, що СССР не витримала економічного суперництва зі Заходом. Та замість радіти перемогою і зробити велику параду в Ню Йорку, більшу від тої з нагоди упокорення Саддама, Буш, Мейджор, Міттеран, Коль майже не заплакали над долею Ґорбачова і його імперії. Причина?

Захід, а ЗСА особливо, не тільки зжились, але просто не можуть собі уявити існування без ,,ворога". Це не тільки психічна настанова, але й підстава економічного благоденствування. Держава залазила у щораз то більші борги, але бизнес процвітав. Особливо оплакує ситуацію американський воєнно-індустріяльний комплекс. Натякається на скорочення воєнної продукції, обмеження військових континґентів, а це втрати ,,джабів" — трагедія.

Буш найшов розв'язку: ЗСА, каже він, — нині безконкуренційна ,,велика потуга". Але з цим пов'язані обов'язки. ЗСА єдина сила, яка має змогу втримати ,,порядок у світі", запобігати кровопролиттю, та здійснити принцип, що всякі міжнародні порахунки треба полагоджувати мирно, переговорами. Таким

(Закінчення на стор. 4)

Про це і те

Про ,,Бабцю УНРРУ" та допомогу Україні

Усі ми зі старшого покоління третьої хвилі іміґрації добре ще пам'ятаємо, коли то в переселенчих таборах допомагали в нашому харчуванні пачки невідомих американських жертводавців, що їх розподіляли із організації КЕР, що є скороченням назви американської допомогової організації призначеної для всіх, які терплять голод. У цих післявоєнних роках розподілом харчових пачок в переселенчих таборах опікувалася саме УНРРА — організація у допомозі втікачам — але пачки ,,КЕР" досьогодні висилається зі ЗСА до різних країн світу, де панує голод і де жертвами його падуть у першу чергу діти.

Правду кажучи, ми, здається, у переселенчих таборах справжнього голоду ніколи не терпіли, але радо користувалися тими смаколиками, які находилися в дарових харчових пачках.

Від того часу минуло багато років і ми вже давно призабули збірне життя в переселенчих таборах, розподіл харчів і дарунки, які ми діставали від невідомих американських громадян.

Але ось тепер, коли преса широко розписується про можливість голоду на теренах розбитої совєтської імперії, а тим і в нашій батьківщині, нам пригадалася ця харчова допомога, якою ми користувалися.

Чи не слід нам усім спільно подумати про те, що можна б вже зараз таки організувати посилання харчів в Україну не лише індивідуально до своїх рідних, а таки до всіх, хто буде цього потребувати? Чи не можна нам, теперішнім громадянам ЗСА, добитися того, щоб знову масово ішли пачки з найпотрібнішими харчами під назвою КЕР в Україну за активною допомогою кожного із нас? Тут, здається, найкраще можна б використати дію нашої досі єдиної загальної допомогової організації, якою є ЗУАДК, але напевно готові є помагати також інші організації.

Акція дуже на часі і треба діяти скоро, щоб облегшити долю наших земляків, зокрема дітей і щоб мали вони що їсти у важких зимових місяцях цього року.

Але не треба навіть чекати на зиму — до нашої редакції приходять листи з України вже тепер із сумними вістками про поганий урожай, про дощі, що знищили збіжжя і траву, про брак поживи для худоби. А ось пише до нас із Самбірської області голова родини, що складається із восьми осіб, що їхній заробіток такий мізерний, що вони мусять звертатися до нас про допомогу. Вони вичитали в нашому щоденнику про ЗУАДК і тому тепер питають чи ця організація не могла б їм допомогти. Вони, розуміється, не перші, а напевно не останні, що вже відчувають безпосередньо голод та біду.

Чи можемо тут стояти байдуже і чекати аж холод і голод виснажуватиме Україну? Чи не можемо всі спільно вже взятися до конкретної допомоги Україні, використовуючи до того також американські організації? Ось саме цього тижня у щоденнику ,,Ню Йорк Таймс" якийсь добродій написав листа до редакції про використовування КЕР — пачки з харчами для Росії переімено вуючи їх із КЕР на ,,Горбачов пачки".

Якщо така акція справді піде, тоді велике питання що дістанеться із того мешканцям України. Аж страшно подумати, що ми можемо, як це часто буває ,,чекати" аж нас переженуть інші і заберуть можливість, яка зовсім реальна.

О-КА

Під кінець цього місяця приїздить до Америки Леонід Кравчук. Його запросив під час свого короткого перебування у Києві президент Джордж Буш і він буде гостем президента Буша в Білому Домі.

Іван Кедрин

ПРИЇЗД ДО АМЕРИКИ Л. КРАВЧУКА

Леонід Кравчук — популярний в Україні, як той, що про нього найчастіше мова у радіо-телевізійних передачах, є діячем, який має, як це завжди буває, своїх звеличників і противників. Критики закидають йому, що він задовго був комуністом, що він підписав у Москві останній текст ,,союзового договору", що він надто лагідно заявився проти переведеного сталіністами путчу. Його оборонці стверджують, що Верховна Рада України прийняла у минулому році закон про суверенітет і в цьому році про незалежність України таки під його головуванням. Він сам виправдував своє помірковане становище супроти путчу сталіністів фактом, що він знав про мобілізацію танкових з'єднань і особливих військ КҐБ під самим Києвом і частинно у Києві і боявся масакри. Підписання ним ,,союзного договору" виправдують його оборонці тим, що той договір формально і дійсно ,,тимчасовий", що незалежність України мусить дістати апробату від народу щойно 1-го грудня цього року та що в Україні нема ще рідного державного апарату, нема окремої валюти й окремого війська, все те щойно у стадії реалізації.

Так чи інакше, без уваги на правильність всіх дій Л. Кравчука чи на його помилки, він приїздить в офіційному характері голови Верховної Ради України, фактично як виконуючий обов'язки ще не обраного народом президента. І в цій ситуації було б невибачливим політичним гріхом, як би українська діяспора, без уваги на її внутрішньо-ідеологічні поділи, не привітала його достойно, підтримала його авторитет перед американським політичним, культурним і економічним світом. Цей наш обов'язок — це ,,абв" політичної культури й української національно-державної рації. І навпаки, кожний опозиційний виступ проти Л. Кравчука в даній ситуації на американському ґрунті засвідчив би препогано про державницьку зрілість українців, про те, що вони партійницьку розгру переносять на терен офіційних американсько-українських відносин.

Навіть найбільші критики Л. Кравчука признають, що це людина дуже зручна, роботяща, віддана справі схвалювання Верховною Радою добрих для України постанов, без уваги на те, що у тій Раді Рух мав меншість. Кравчукові приписують чималу заслугу у створенні того льокального патріотизму, який продиктував росіянам, жидам і полякам іти разом з українцями у засадничих справах суверенности і самостійности. Староримська мудрість ствердила істину: ,,Часи зміняються і ми зміняємось із ними". У біблійних часах Савл став Павлом, — великий британський державний муж Д'Ізраелі був у молодих роках ліббералом і став консерватистом, те саме сталося з Роналдом Реґеном. Тямимо ще, яку еволюцію переходили в Західній Україні деякі діячі із так званого москвофільського табору, які прозріли, не вагалися признати свою давню помилку і були винищені фізично в епосі сталінізму. Симон Петлюра був редактором часопису ,,Українская Жізнь" у Москві, російською мовою і революція винесла його на вершини символу збройної боротьби проти російського імперіялізму.

Переживаємо час дальших вирішальних подій на Сході Европи. Як дотепер не можна було передбачити того всього, що сталося у серпні 1991 року, тепер нема ні одної людини, яка могла б сказати, як діятиме і коли помре мертвороджена Державна Рада ,,нового" Союзу. Ніхто не може передбачити, яка буде зима 1991-92 і сполучена з нею харчова ситуація в Україні.

Первісна доба національного відродження України сповнена емоцій, захоплена фолкльором і етнографізмом, мабуть, вже минулася. Але не минувся гін до маніфестацій, демонстрацій до партійної диференціяції. Чи не краще було б підождати, коли Україна стане дійсно незалежною і визнаною державою і тоді перевести радісну маніфестацію! Світ заговорив про Україну, він не буде захоплюватися маніфестаціями в Україні, а роботящістю українських людей, які працею відроджують свою державу.

ЧЕМПІОН СВІТУ З ШАХІВ, один з керівників руху Демократична Росія Ґаррі Каспаров, виступаючи в Европейському парляменті, порадив західнім країнам не давати грошей Совєтському Союзові, а обмежитися технічною допомогою і харчами. Фінансова підтримка, сказав він, лише збільшить амбіції совєтських керівників і заборгованість СССР. Каспаров назвав М. Ґорбачова ,,комуністичним Людвиком XVI", а Б. Єльцин, на його думку, ,,ще не репрезентує демократії".

В УЗБЕКІСТАНІ, ЯКИЙ недавно проголосив свою незалежність, створено міністерство в справах оборони. Під юрисдикцію республіки взято органи міліції, КҐБ, внутрішні війська, що розміщені на території республіки. Міністром оборони призначено 48-річного Рустама Ахмедова.

Любомир Онишкевич

ДВА ПЕРЕВОРОТИ

II.

Тренованих танкістів, очевидно, не бракувало: в СССР кожний хлопець переходить військову службу. Молоді люди, з якими я про це все розмовляв, розказали мені теж чимало інших деталей плянованої оборони Львова. ,,Ми можемо зібрати до тижня армію 200,000 тренованих бійців — із самої Галичини", хвалились вони. Подібні приготування йшли теж й у багатьох інших містах галицьких областей. Я переконаний, що якщо б хунта не була провалилась, то дуже скоро прийшло б було до кривавих сутичок поміж КҐБ і ОМОН, а нашими бійцями в Галичині.

Цікаво і відрадно було почути, що реґулярні частини Червоної армії в Галичині (себто т зв. Карпатський Мілітарний Дистрикт) не брали участи в підготуваннях КҐБ. Уряд В. Чорновола дійшов до якогось порозуміння із льокальним командиром; військо — покищо — сиділо в своїх бараках і вижидало. що станеться. Цей командир старався не дратувати населення, тож навіть, коли мусів перевезти деякі танки з міста до міста, то робив це у закритих вагонах, щоб не творити паніки. Але приходили тривожні вістки, що в Києві не так, що Київ, почали оточувати танки й військові частини.

Мій курс менеджменту почався, як заплянованo. На першу лекцію прибули всі студенти, немов, щоб задемонструвати що ,,вони свищуть" на зарядження хунти. В місті відбувались мітинґи, розвішувано оголошення, працювало радіо виходили газети — все це речі специфічно заборонені указами хунти. Люди явно-славно кпили собі з цих указів із нових ,,вождів". Хоч, очевидно, всі боялись того. що може прийти, але не можна було запримітити якогонебудь стану паніки. Населення очікувало — деякі навіть з нетерплячкою — майбутніх подій. Я припадково зустрінув у центрі Львова групу репортерів із Варшавської телевізії; вони, з великим розчаруванням, скаржились: ,,Але де є паніка? Чому ці всі люди такі спокійні? Що ми маємо фільмувати?" Панувало невисказане почуття: ,,Що буде, то буде, але ті варяти з Москви нам життя не змінять! Не дамось!".

На телебаченні виступив Кравчук, якого літепла промова нікого у Львові не задовільнила. Зате промови В. Чорновола були повні вогню і віри в нашу перемогу. До речі, львів'яни а зокрема молоді львів'яни, мають величезний респект до цього харизматичного провідника, який перший (ще перед Єльцином) гостро осудив хунту і став ,,на прю" із цим незаконним урядом.

В четвер вранці всім стало ясно, що хунта довго не втримається. В Москві протистоялись їй не лиш маси народу, але й частина війська. Львів'яни гордо хвалилися танком, який охороняв Єльцина, на якому майорів синьо-жовтий прапор, а теж численними українськими прапорами поміж оборонцями Єльциного ,,Білого Дому". Всі також повторяли, щоміж трьома молодими людьми, які загинули в Москві під танками, один був українець, другий жид, а третій татарин — а ні одного русского!

Упадок хунти прийшов у четвер ввечорі. Коло львівської опери (де будується пам'ятник Шевченкові і тепер стоїть ,,Гайд парк-ан") тисячі людей із віддихом полегші до пізньої ночі обговорювали й дебатували значення й наслідки епохальних подій, які нам довелось перейти... А наслідки ці були справді монументальні — набагато важливіші навіть, чим сам невдалий ,,путч" генералів. Наслідки, які золотими буквами записані будуть в історії нашого народу. В Галичині почались вони відразу, ще в п'ятницю. З ініціятиви уряду Чорновола, наші почали захоплювати різні місцеві будинки Компартії, КҐБ тощо. Хоч комуністи старалися спалити різні інкримінуючі папери, все ж таки в руки українського уряду попали численні надзвичайно важливі документи, які пізніше сам Чорновіл, Горині, й інші наші провідники відчитували в місцевому телебаченні. На мою думку, найважливішим з цих документів були детальні інструкції членам КҐБ — як розсварювати греко-католиків із православними... Очевидно, кожному вже давно було ясним, що ця надзвичайно шкідлива для нашої справи ворожнеча спонтанно не витворилась, а була навмисне зорганізована ,,певними людьми". Але тепер на це твердження є незаперечні докази. Може це принесе остаточний кінець цьому неславному епізодові в нашій церковній історії.

У суботу, 24-го серпня, ми всі у Львові або дивились на телебачення, або хоч слухали в радіо надзвичайну сесію Верховної Ради — цю історичну сесію, яка за коротких кілька годин змінила історію України. Проголошено незалежність, ухвалено створити військові сили, націоналізовано майно компартії, ,,департизовано" уряд і його органи, заплянованo власну валюту.... чого ще там не вирішено, в ці фантастичні, п'янкі години нашого тріюмфу! Члени Народної Ради були наскрізь підготовані, зорганізовані, діяли за пляном і наче ,,бульдозером переїхались" по комплетно здеморалізованих комуністах, які не знали навіть, що з ними сталось... Були й масові резиґнації з Компартії, включно з Кравчуком; закінчилось панування ,,групи 239". Накінець, щоб підкреслити велику перемогу, тріюмфально внесено в український парлямент синьо-жовті прапори — символ нашої свободи й нашого майбутнього. Це все, де факто, становило другий державний переворот — куди важливіший від першого (який, в ретроспекті, скидався більш на дешевеньку комедію-водевіль). Зате другий, ,,наш", переворот назавжди закінчив існування зловісного Совєтського Союзу і звільнив з кайдан поневолені народи.

Ніколи не забуду моменту, коли я вперше почув (в радіо) про висліди голосування над незалежністю України. Я в той день тоді відвідував гроби моїх вуйків, які двадцятирічними юнаками склали були колись свої юні голови в рядах українських армій. У хвилину, коли велично пролунали слова Самостійности, я саме стояв над їхніми могилами, а з очей моїх нестримно спливали сльози. Це ж за це, за цю чарівну мить, вони віддали своє життя, як і тисячі, сотні тисяч, мільйони інших моїх земляків... За це ми боролись, за це ми терпіли століттями.... І без цих їхніх жертв сьогодні цього моменту не було б й не могло б бути...

Плакали з радости зі мною й тисячі інших львів'ян.

(Закінчення на стор. 3)

НЕДІЛЯ, 22-го ВЕРЕСНЯ, 1991 РОКУ — ВАШІНҐТОН — ЧИКАҐО — ЛОС АНДЖЕЛЕС ВСІ НА МАНІФЕСТАЦІЮ: „ТІЛЬКИ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ПРИНЕСЕ СВОБОДУ Й ДЕМОКРАТІЮ ДЛЯ УКРАЇНИ!"

Величаві святкування 100-річчя поселення українців у Канаді

Початки святкувань 100-річчя поселення українців у Канаді почалися в Едмонтоні 29-го серпня ц. р., а закінчаться в жовтні наступного року у Вінніпеґу під час Конґресу Українців Канади.

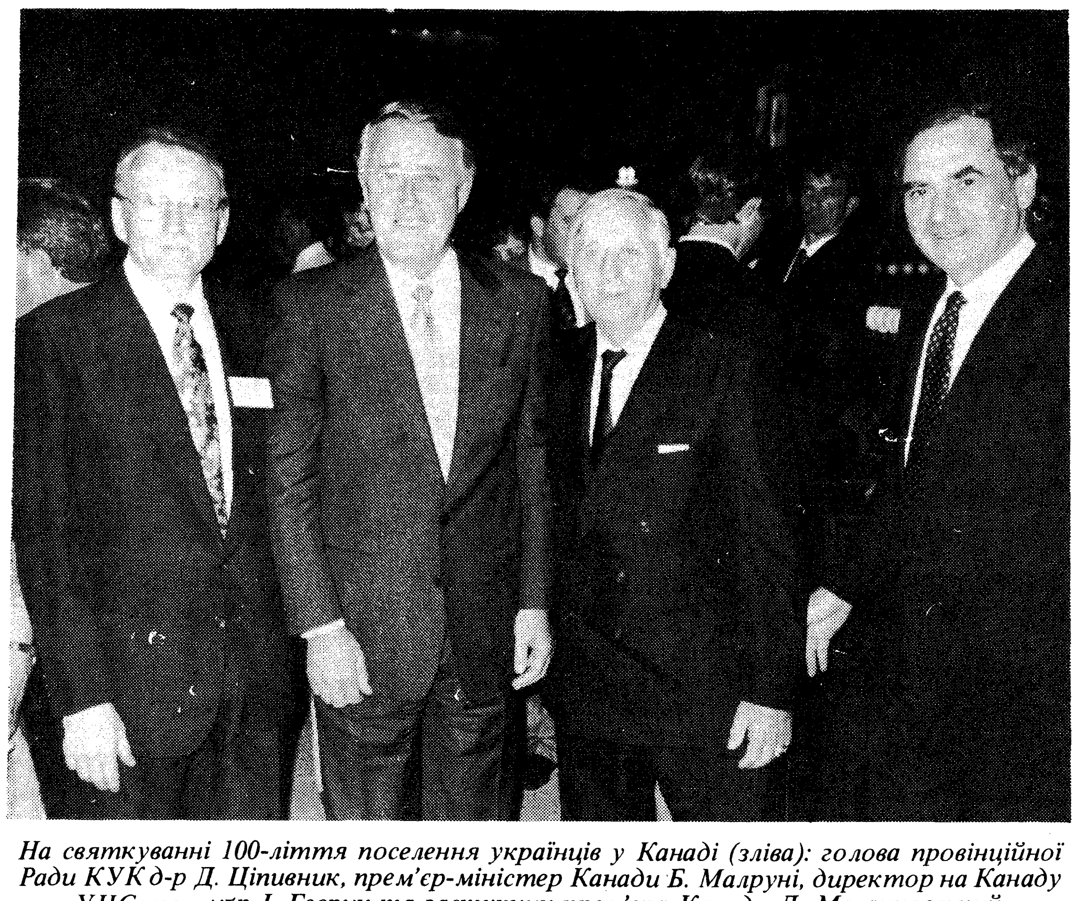
Офіційне відкриття 100-річчя поселення українців в Альберті відбулося 29-го серпня у просторій залі готелю Вестин. При вході до готелю двома рядами стояли лицарі Колюмба, а президент Централі Конґресу Українців Канади д-р Д. Ціпивник з дружиною привітав почесного гостя бенкету генерального губернатора Канади Рамона Гнатишина і його дружину. Почесним ходом лицарі Колюмба впровадили всіх гостей головного стола до вщерть заповненої, гарно прибраної , просторої залі готелю. По коридорах готелю були чепурно уложені українські килими, на яких або біля яких стояли снопи альбертської пшениці, перев'язані широкими українськими поясами чи вишиваними рушниками.

Коли гості засіли за столи, чоловічий хор під орудою О. Солтикевича відспівав гимн та молитву „Отче наш".

Проводив бенкетом адвокат І. Заозірний. Головним промовцем цього величавого, гарно зорганізованого бенкету був генеральний губернатор Р. Гнатишин, який у своїй промові згадав перших двох українських піонерів Василя Єлинюка та Івана Пилипова, які прибули до Канади 1891 року на альбертську землю. Він підкреслив, між іншим, як тяжко доводилося еміґрантам корчувати дикі ліси, управляти землю під мізерні перші урожаї, ставити примітивні будинки та боротися з жорстокими зимами, літніми спеками, з різними хворобами, без лікарських засобів, але вони були задоволені, бо мали свою землю, а найважніше — знайшли в Канаді свободу, якої так прагнули. Згадав він і про свого дідуся та його родину, яка прибула до Канади в 1890 році. Тяжко працюючи, діти здобули високу освіту, стали лікарами, інженерами, адвокатами, політиками, а в доказ цього — досягнення найвищого посту українця в Канаді — генерального губернатора. З приємністю він ствердив, що спільно зі святкуваннями 100-річчя українського поселення в Канаді, оживає Україна і стає в ряди вільних держав.

Вставанням з місць і бурхливими оплесками нагородили присутні нашого генерального губернатора Рамона Гнатишина.

Потім виступили з привітами д-р Д. Ціпивник, президент Централі КУК, Л. Шулякевич, президент КУК Провінційної Ради Альберти, д-р П. Смильський і Н.

На святкуванні 100-ліття поселення українців у Канаді (зліва): голова провінційної Ради КУК д-р Д. Ціпивник, прем'єр-міністер Канади Б. Малруні, директор на Канаду УНСоюзу мґр І. Геврик та заступник прем'єра Канади Д. Мазанковський.

Костишин-Бейлі, співголови Комітету святкувань сторіччя, посадник прем'єра Альберти Дж. Горсман, Митрополит Української Православної Церкви Владика Василій Федак, Митрополит Української Католицької Церкви Владика Максим Германюк і президент Світового Конґресу Вільних Українців Ю. Шимко.

Майстер церемонії представив визначних та позамісцевих гостей, присутніх на залі і серед них згадав представника УНС на Канаду мґра І. Геврика.

З нагоди 100-річчя українського поселення в Канаді канадський уряд, а головно пошта видала значки малюнків маляра В. Курилика, які виставлено на сце-

Генеральний губернатор Канади Рамон Гнатишин та директор на Канаду УНСоюзу мґр І. Геврик.

Під час святкування 100-річчя поселення українців у Канаді на сцені майоріли український і канадський прапори.

Перше дерево посадив генеральний губернатор Рамон Гнатишин, а помагав йому 8-річний Лукіян Опир. Д-р Ціпивник підкреслив, що українські поселенці у своїй наполегливій праці серед дикої природи прочищували ліси і степи, а посадження дерев сьогодні — це символ відновлення природи і життя на майбутнє.

Увечорі 30-го серпня у залі едмонтонського Конвенційного Центру заходом провінційної Ради Мистецтва відбувся величавий концерт. Програму концерту відкрито танцями і співами, у яких віддзеркалено прибуття перших поселенців до Канади та їх переживання.

Відтак слідували привіти від президента Централі КУК, д-ра Д. Ціпивника, президента провінційної Ради КУК Ліди Шулякевич, голови Комітету 100-річчя Східньої Канади, д-ра П. Смильського, посадника Едмонтону, Дж. Раймер, губернатора Альберти, Ґ. Таверса, заступника прем'єра Альберти Дж. Горсмана, заступника прем'єра Канади, Д. Мазанковського, який представив прем'єра Канади Б. Малруні.

Присутні гучними оплесками та вставанням з місць привітали усміхненого прем'єра. Свою промову він розпочав українською мовою до понад 5 тисячної громади, висловлюючи радість, що в змінливих світових подіях воскресає вільна Україна, на велику втіху всім українцям світу, в тому числі і альбертським українцям. Уряд Канади визнає Україну в рядах вільних країн тоді, коли вже устаткуються справи самостійности між народом в Україні, тобто після референдуму у грудні.

У концерті, який тривав понад 4 години, взяли участь ще такі виконавці: танцювальний ансамбль „Черемшина", хор „Дніпро" з Едмонтону, оркестра „Мрія", танцювальна група „Воля", піяніст Р. Голісюк — професор музики університету Вікторії, Б. К. Балерина Меланія Павлів цікаво у своєму танку віддзеркалила переживання жінки-піонерки в Канаді, гумористка Люба Ґой розвеселила всіх своїми жартами, а майстер церемонії український комік Тед Волошин, заповідаючи наступні точки програми говорив смішні, влучні жарти, а публіка нагороджувала його гучними оплесками.

Після короткої перерви виступали з танками і співами козаки з Веґревиллу, хор „Гуслі" з Вінніпеґу, тріо „Троянда" з Торонто і Люба — українська співачка з Монтреалю — зірка співу міжнародної музики, яка в додатку до жанру своїх пісень, чарувала слухачів українською піснею „Качки летять".

Як символ співпраці Канади з Україною над сценою майоріли канадський і ні, а представник уряду А. Чипендейл попросила генерального губернатора Канади офіційно відкрити їх.

Під кінець бенкету посадник міста Едмонтону Дж. Раймер відзначила почесною грамотою Ліду Шулякевич за її віддану працю для української громади та міста Едмонтону.

30-го серпня в Едмонтоні у Вікторія Меморіял Парку з нагоди 100-річчя посаджено 100 дерев, щоб ними заступити дерева, які колись українські поселенці викорчували під управу землі на засів пшениці.

український прапори з чудовим вінком з кольоровими стрічками посередині.

У суботу вранці, 31-го серпня, молодь мала змагання з бігу, а нащадки перших поселенців І. Пилипова та В. Єлиняка засвітили смолоскип 100-річчя у парку на місці першого поселення. По обіді відбулися ще одні змагання з бігу, похід пенсіонерів з онуками до місця першого поселення та святкова програма, в якій взяли участь д-р Д. Ціпивник, Н. Костишин-Бейлі та Д. Мазанковський.

Увечорі того ж дня у ювілейній авдиторії Едмонтону відбувся концерт, в якому взяли участь танцюристи „Черемошу" та українська Капеля Бандуристів Північної Америки ім. Т. Шевченка під орудою маестра В. Колесника. Програму розпочав міністер культури і багатокультурности Альберти Д. Майн.

Першою точкою Капеля виконала „Думу про Канаду" сольоспів Яреми Цісарука, а відтак „Грай, Кобзарю!", „Карпатські січовики", „Буря на Чорному морі", солісти Я. Цісарук і Т. Пришляк, „Невільничий ринок у Кафі", „Байда" — солісти Ю. Оришкевич, А. Сорока.

Слухачі були зачаровані прекрасною грою бандур, співом хористів та технікою маестра диригента, за що довго оплескували. Майстром церемонії був Роман Британ. Він покликав д-ра Д. Ціпивника до слова, який, дякуючи Капелі Бандуристів за прекрасне виконання програми, подарував їй комплет поштових значків, виданих урядом Канади до 100-річчя.

Танком гопак танцюристи „Черемоша" закінчили концерт. Вони також одержали дарунок 100-річчя.

По концерті у залі Конвенційного Центру відбулася забава з танцями для молоді, а приґравала їм оркестра „Мрія", оркестра „Буря" та музиканти Р. Бойчук, І. Чамзук і „Ромко"

Увечорі над рікою Саскачеван, яка перепливає через місто Едмонтон, були влаштовані фаєрверки до пізньої ночі.

У неділю вранці, 1-го вересня, в українському селі, на схід від Едмонтону, відбулися Богослужби всіх наших вірувань.

Після обіду в заключних святкуваннях взяли участь ще танцюристи „Дунай", хори „Хвиля", „Верховина", український православний хор Тисячоліття, український католицький хор, оркестра „Трубка", а головним промовцем був прем'єр Альберти Д. Р. Ґетті. Він говорив до п'ятитисячної громади, зворушуючи кожне українське серце, а в ньому болючу струну самостійности України. Він підкреслив, що бажав би нині визнати Україну самостійною й незалежною державою і старатиметься домагатися в Оттаві, щоб Канада якнайскорше це виконала. Для молоді прем'єр встановив від провінції стипендію 25 тисяч долярів на студії в Україні або студентам з України на студії в Альберті.

Ігор

ВІД 1-ГО СІЧНЯ 1992 РОКУ на території Литви вступає в дію закон про іміґрацію, прийнятий Верховною Радою республіки. Чужинці можуть іміґрувати до Литви, тільки маючи запрошення від литовських громадян і діставши дозвіл на проживання від міністерства внутрішніх справ Литви. Щорічну іміґраційну квоту визначатиме Верховна Рада республіки.

ПРЕЗИДЕНТ КАЗАХСТАНУ Н. Назарбаєв видав указ про створення аґенції космічних дослідів Казахської ССР. Вона буде активно співпрацювати з закордонними партнерами.

Два перевороти

(Закінчення зі стор. 2)

„Ми вільні, Україна самостійна!" вітали мене зовсім чужі люди на вулиці. Це було свято, якого не було ще в нас віддавна...

У неділю у Львові, перед оперним театром, відбулось величезне віче, в якому взяли участь сотні тисяч львів'ян. Було безліч промов і виступів, зокрема проголошено там вибір до новоствореної Української Ґвардії — військових сил Незалежної України. Відразу на львівському каналі телебачення з'явився офіцер-голова українського офіцерського клюбу, який проголосив набір в ряди ґвардії і подав інструкції й адресу, куди зголошуватись. Ще до вечора приголосилось туди десятки вишколених українських офіцерів. Насьогодні до ґвардії зголосились вже тисячі добровільців; українське військо стало реальністю. А це ж так дуже важне: без свого війська не може бути своєї держави.

Із жалем і тугою покидав я рідний Львів — де Бог дозволив мені діждатись моєї мрії, сповнення моїх найглибших надій. Передо мною були ще незабутні дні в Києві, дні розбудови, реалізації розпочатого діла. Але це вже інше оповідання, інший спомин...

Усе це — лиш початок. Один із моїх студентів у Львові виголосив це стисло і без зайвої сантиментальности: „Свято було гарне, але скоро минуло. Тепер перед нами дні праці, розбудова нашої Держави".

Ділимося сумною вісткою,
що 12-го вересня 1991 р. на 93-му році життя
відійшов у вічність
наш найдорожчий
БАТЬКО, ДІД і ПРАДІД

бл. п.

МУСІЙ МАТУЛА

з Київщини

ПОХОРОН відбувся 14-го вересня 1991 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

Засмучені:
син — ПЕТРО
донька — АНТОНІНА БАЗИЛЮК
з родинами

У глибокому смутку повідомляємо,
що 15-го вересня 1991 р. відійшла у вічність
на 80-му році життя
наша найдорожча
МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

Ольга Лозинська-Карнаух
з дому Хмиленко

ПОХОРОН відбувся 17-го вересня 1991 р. в Церкві-Пам'ятнику на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Донька — АЛЛА ТРОХИМЧУК з мужем д-ром РОМАНОМ
Син — ВОЛОДИМИР КАРНАУХ з дружиною ОЛЕЮ
Внуки —
БОРИС і МАРКО ТРОХИМЧУКИ
ЛАРИСА і ВОЛОДИМИР КАРНАУХИ

З глибоким жалем повідомляємо,
що 24-го серпня 1991 року
у Вінніпеґу, Ман., Канада, упокоїлась
наша дорога
МАМА, БАБУНЯ І СЕСТРА

бл. п.

НАДІЯ БЖЕСЬКА
з дому КУЛИК-НАУМЕНКО

нар. в Полтаві, Україна, 15-го травня 1911 року.
Заупокійна Служба Божа була відправлена 29-го серпня 1991 р. в катедрі свв. Ольги і Володимира у Вінніпеґу.
Після кремації тлінні останки покійної будуть перевезені до Крем'янця на Волині і там на православному цвинтарі поховані.

В глибокому смутку:
доньки —
МАРҐАРИТА з дітьми: ЛЕОЛІНОЮ-ЗОРЯНОЮ, МАРКУСОМ-СІНСІНАТУСОМ, ТАНЕЮ-НАДІЄЮ, ВІКТОРОМ-ОЛЕКСАНДРОМ в Бразилії
ЛАРИСА з дітьми: АНДРІЄМ і МАРКОМ в Канаді
сестра — ЄЛИСАВЕТА ГАЛОНЬКА з дітьми і внуками в Крем'янці на Волині
і дальша родина в Україні

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Українські Працівники Літератури для Дітей і Молоді ім. Леоніда Глібова
та
Шкільна Рада Українських Шкіл міста Торонто
повідомляють зі смутком,
що в неділю, дня 4-го серпня 1991 р. відійшов у вічність
їх довголітній активний член, визначний педагог
в Україні і Канаді —

бл. п.

Яків Козловський

похований у Торонто, Канада.

Хай вдячність непроглядного числа його колишніх учнів та всієї української громади, яким посвятив покійний своє довге й трудолюбиве життя — супроводить його у Вічну Дорогу, а пам'ять про нього хай спонукує нові покоління українських педагогів до ще наполегливішої праці над новими українськими, свідомими поколіннями!

У глибокій пошані та співчутті осиротілій родині —

За Шкільну Раду Українських Шкіл міста Торонто:
ЛЮБА ЗАРАСКА, голова

За Українських Працівників Літератури для Дітей і Молоді:
АНТОНІНА ГОРОХОВИЧ, голова

Микола Глущенко — визначний мистець-маляр

(До виставки мистецьких творів у Філядельфії 27—29 вересня ц. р. в УКОС Центрі з нагоди тижня Українського Музею в Ню Йорку).

Микола Глущенко народився в сім'ї бухгалтера 17-го вересня 1901 року в Новомосковському (нині Дніпропетровська область). Йому було п'ять років, як помер батько, хлопчик разом з матір'ю переїхав в українське село Борисівку (Курська область), де жили їхні родичі. 1926 року там проживало 403,000 українців (53%), але більшовики приєднали її до Російської Федерації і на 1954 рік українців залишилось тільки 108,000.

Почавши вчитися в середній комерційній школі, Глущенко щиро віддався малюванню. Хоч цей предмет займав у програмі незначне місце, але вчитель малювання зміг передати здібному учневі основи мистецької грамоти.

Перебуваючи у школі, Глущенко багато копіював з репродукції мистецьких творів. Його улюбленими мистцями на той час були І. Рєпін та С. Васильєвський.

Після закінчення комерційної школи Глущенко подався до Харкова, щоб там вступити до вищої технічної школи, але побачивши в музеї оригінали картин визначних мистців, вирішив присвятити своє життя мистецтву.

Радянські біографи туманно і невиразно окреслюють його дальшу долю. Відомо тільки, що пережив він різні обставини і ситуації післяреволюційної громадянської війни 1919 року.

Після поневірянь по таборах він опинився в Німеччині без документів і засобів життя, але доля змилосердилась над ним і йому вдалося вступити до приватної берлінської мистецької школи Ганса Балушека.

В 1921 році він успішно складає іспити до Берлінської Академії Мистецтв, яку закінчив в 1924 році.

Ще на студентських виставках у Берліні його перші праці схвально сприйняла тогочасна преса. А в 1924 році у відомій берлінській ґалерії „Каспер" Глущенко показав близько 30 своїх праць. В основному це були малярські та графічні картини і портрети. Ця виставка мала значний успіх, що дало змогу Глущенкові взяти участь у наступній, яка увійшла в історію німецького мистецтва під назвою „Нова речевість".

Після закінчення Академії Мистецтва Глущенко в 1925 році переїхав до Парижу і приєднався до молодої тоді „Паризької школи", що йшла в напрямі передачі живої, безпосередньої, багатої кольорами природи. Він брав участь у чільних паризьких виставках. Належав до мистців, що за ними стежила вся передова французька критика. „Асоціяція незалежних українських мистців у Львові влаштувала першу на українських землях виставку творів Глущенка і видала друком його монографію українською і французькою мовами. (1933 рік, автор Святослав Гординський).

Твори Миколи Глущенка протягом 1925—1936 років широко експонуються на численних персональних виставках у Франції та в багатьох інших країнах Европи, а також у ЗСА.

Основним жанром Глущенка є краєвид у постімпресіоністичному стилі. Він тонко передає різні аспекти природи, шукаючи передусім колористичної розв'язки. Одночасно, недивлячись на вплив французької школи, він вміє надавати своїм краєвидам неповторного українського звучання.

На подальшу долю Глущенка величезний вплив мало знайомство з О. Довженком і В. Винниченком. Це спричинило до того, що в 1936 році Глущенко переїхав до Радянського Союзу. Зрілий талановитий мистець, визнаний у Парижі, що творив в атмосфері абсолютної свободи, на новому місці зустрівся з регульованим мистецтвом „соціялістичного реалізму" і мусів „перебудуватися", на що пропало більше десятка років творчої праці.

Спроба насильства над своїм талантом не могла дати навіть тимчасового успіху. Глущенко глибоко переживає свої невдачі. Пізніше, виносячи надто суворий вирок своїм тодішнім творам, він відмовився від них.

В 1944 році Глущенко переїхав до Києва.

Більше чверть століття мистецької праці М. Глущенко присвятив пейзажеві, переважно української природи.

Відомий публіцист Зенон Пеленський згадує Глущенка ще із студентських часів, що вже в часи студій проявився великий його талант, його праці розхоплювали, що звільняло його від матеріяльних турбот. Не буде перебільшенням, коли історія піднесе Глущенка до рівня одного з найбільш геніяльних українських пейзажистів.

Твори Глущенка знаходяться майже в 30 музеях України і близько 60 музеях вільного світу, а між ними і у Філядельфії.

Мистецтвознавець С. Гординський дає високу оцінку останнім творам Глущенка, які були на виставці у Ню Йорку в 1990 році, називаючи його близьким фольклористом. Показані на виставці великі картини — це види Києва і Дніпра, намальовані спонтанно пензлем вродженого майстра-фольклориста, твори музейного калібру. Глядач перед тими картинами мимоволі починає розуміти, що це не тільки образи природи, а й паралельна до неї висококозвучна оркестрація барвного світу, створеного його чутливої мистецької душі. (Свобода, 24-го липня 1990 року.)

Високий рівень мистецтва Глущенка був достойно оцінений на Україні. Йому було надано титул „Народний художник Української РСР", а пізніше „Народний художник СРСР" (1976 рік). Цей титул на Україні мали, крім Глущенка, лише три особи.

Помер Микола Глущенко в Києві, в жовтні 1977 року, проживши 76 літ, похоронений на Байковому кладовищі.

Твори Глущенка мало знані в Америці, тут їх мало, значно більше у Канаді. Союз Українок Америки, 67 Відділ у Філядельфії влаштовує виставку і продаж з приватної колекції Глущенкових творів 27—29-го вересня 1991 року в УКОСЦентрі з нагоди тижня Українського Музею в Ню Йорку. Прибуток з виставки призначений для розвитку Українського Музею.

Крім творів Глущенка, на виставці експонуються чудові краєвиди Закарпатської України ужгородських мистців пензля Золтана Шолтеса і Антона М. Кашшая та львівського мистця Олександра Кононова.

Окрему групу складатимуть картини старших чеських мистців із Праги. Їх імена є в Словнику чеських образотворчих мистців.

Микола Кушніренко

Люба Білаш на естрадних виступах в Україні

Люба Білаш

Колишня мешканка Вінніпегу, а нині едмонтонка, відома солістка Канади Люба Білаш, яка здобула розголос в Україні мистецькими виступами на Чернівецькому фестивалі „Червона рута" в 1989 році, отримала в цьому році запрошення виступити в Україні.

Виступала Л. Білаш у Львові, а пізніше у Києві, Рівному, Івано-Франківському і Тернополі. Також отримала запрошення на виступ у фестивалі „Червона рута" в Запоріжжі. Виступи Люби надзвичайно прихильно привітали такі часописи в Україні, як „За Вільну Україну", „Молода Галичина" й інші. Пишучи про її мистецькі досягнення, вони також згадали про її виступи в Чернівцях, коли наша співачка заворожила слухачів своїм сценічним стилем та виконавською манерою.

В Люби дзвінкий лірично-драматичний тембр голосу й добра логічна й музично-настроєва дикція та своєрідна ритміка музичної фрази, — пише рецензентка Леся Рупняк у щоденнику „За Вільну Україну". Крім того вона має вийняткове рідномовне сприймання нюансів української мови, вроджене відчуття ліризму й драматизму слова.

Разом з Любою Білаш у концертових турне брали також участь мистці з України заслужений артист України Василь Жданкин, популярний актор Київського Театру ім. І. Франка Богдан Бенюк, а ролю імпресаріо виконував Кирило Стеценко, композитор і скрипаль популярного музичного циклу українського телебачення „Відеомлин з Києва".

Четвірка наших мистців присвятила свої гастролі 100-річчю поселення українців на канадській землі. Дідо Люби, Микола Білаш, прибув до Канади з Тернопільщини, зі Скалатського повіту, село Зелена в 1907 році. Вшановуючи пам'ять свого дідуня Миколи, наша співачка наділа народний одяг своїх предків з той околиці.

В Канаді Люба працює педагогом. Вона записала три платівки дитячих пісень. Цими платівками користуються при навчанні української мови не тільки діти в школах, але теж старші вдома. Також записала платівку пісень, у яких Люба „вкладає українській мелос в усучаснену форму". Звичайно, вона також заангажована в мистецькому житті Едмонтону, подібно як раніше у Вінніпезі.

М. Г-ор

До питання...

(Закінчення зі стор. 2)

чином мав би бути запевнений „новий порядок" у світі. Буш дав передсмак того „new order" інвазією на Ірак. Ціною знищення цієї країни привернув панування у Кувайті родини шейха Сабага, який править цією країною з порушенням всіх принципів, які проповідує наслідник Вашінгтону.

За „новим порядком" не вільно нарушувати існуючих кордонів. А тут тобі ворохобники словінці і хорвати хочуть незалежности. Ще з балтійцями не такий клопіт. Але ці українці, грузини, азери, вірмени, казахи, не назвеш їх усіх... Хто колись чував про казахів? А вони проти російських колоністів. А, кажуть, багатюща це країна. Колись був один ворог — „Раша", і знав ти із ким маєш до діла. А ця „Раша", о вибачте! цей СССР, розтаяв як роса на сонці... А на це місце п'ятнадцять республік. Мало того: республіки в республіках, „міні-республіки": осетинці в Грузії, поляки на Литві, росіяни у Казахстані українці і русскі у Трансністрії... В голові крутиться від того.

Та й це ще не найбільша з морок: головна — нуклеарна зброя. Не можна допустити до того, щоб українці чи казахи, не згадуючи вже про білорусів, оволоділи цією зброєю... То був би жах в очах Буша!

І тут треба мати навіть дещо вирозуміння для тих застережень Заходу стосовно посідання нуклеарної зброї. Захід тямить, що зліквідувати цю єдину зброю на терені колишнього СССР не така проста справа. В найкращих умовах не вистане на цю роботу одного десятиріччя, кажуть ті, які знаються на технології діла. І через цю заковику-питання міжнародного визнання уряду України ускладнюється. Говорю про визнання де юре. Коли голови держав приймають теперішнього голову України — Леоніда Кравчука — то в тому визнання де факто, і це нам наразі вистачальне. У зв'язку з тим прикра завважа: деякі наші кола виступають проти теперішнього лідера нашої держави, мовляв, він колишній комуніст. Маємо такого, на якого наразі здобулись. Та хто, і яким би він не був, треба нам його на поселеннях належно і пристойно вітати. „Колишні" чи „прозрівші", іноді можуть стати кращими й ефектовнішими будівничими держави від романтиків, які не здають собі справи з того, яке то кручене діло ця політика... Тому не пошкодьмо собі в очах світу непродуманими виступами проти теперішнього репрезентанта нашої держави. Погляньмо на поляків як вони поводяться з тими, які їх колись в'язнили, і як вони використовують їх при будівництві нової держави. До того діла треба багато рук, навіть не дуже чистих!

Округа УНС Ню Гейвену вибрала комітет 100-ліття

З огляду на недугу голови Округи д-ра М. Сігуровича і неприсутнього заступника голови Округи Т. Мельника Окружного Комітету УНС в Ню Гейвен, збори переправодив В. Василенко, якого уповноважив до цього М. Сігурович. Збори відбулися в неділю, 8-го вересня, на посілості Стемфордської Дієцезії в одній з університетських кімнат. На програмі зборів була точка вибору ювілейного комітету Округи УНСоюзу для святкування 100-ліття ювілею в 1994 році. Головою комітету вибрано проф. І. Телюка, заступником В. Василенка, секретарем Т. Сливінського, касиром О. Гладуна. Д-р М. Сігурович лишається почесним головою комітету і до нього будемо звертатися за порадами. Святкування ювілею рішено відбути в Гартфорді. До цього Ювілейного комітету кожний Відділ виделегує одного представника.

Плянується влаштувати святкування на більшу скалю.

Округа рішила зорганізувати автобус на демонстрацію в Вашінгтоні 22-го вересня. Автобусом займаються В. Василенко і О. Гладун.

Т. Сливінський

В УКРАЇНІ

(Закінчення зі стор. 1)

Донецьке. — Як стало відомо в середу, 11-го вересня, у приміщеннях Міської Ради колишній секретар донецького міського комітету колишньої Комуністичної партії України зібрав біля 20 керівників великих підприємств. Вони прийняли звернення до голови Верховної Ради України Леоніда Кравчука про скасування постанови Президії Верховної Ради про заборону КПСС—КПУ. Не дивлячись на заборону, міський комітет КПУ діє, при чому зовсім не підпільно, а відкрито, в приміщенні Міської Ради, тобто один поверх вище опльомбованого міського комітету партії, де працює комісія розслідування дій урядових осіб під час путчу.

Бровари. — У неділю, 15-го вересня, тут відбулося підняття національного прапора. При цьому голова міського виконавчого комітету Іщенко і його соратники вирішили залишити прапор колишньої УССР на будинку Міської Ради. Під натиском присутніх червоно-лазуровий стяг все-таки було спущено. На мітингу виступив голова Української Республіканської Партії кандидат на Президента України Левко Лук'яненко, якого гаряче вітали броварчани, а також заступник голови київської обласної організації УРП, і заступник голови київської обласної організації УРП Олександер Дробеза, Іван Ольховський, голова броварської організації УРП Олександер Анісов та інші. Мітинг закінчився співом національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Одеса. — Тут 16-го вересня розпочала працю перша міжнародна конференція „Економічні проблеми міст і промислових регіонів", яку влаштовано з ініціятиви екологічної громадськости, народних депутатів і вчених. Спонзорами цієї конференції стали відомі фірми ЗСА і Норвегії, а також ряд місцевих організацій та підприємств. Учасники конференції особливу увагу приділили економічним проблемам України та Чорного моря.

Полтава. — 13-го вересня тут на щоглі біля пам'ятника Котляревському піднято український синьо-жовтий прапор. Перед полтавчанами виступив депутат Міської Ради, голова місцевого Руху Микола Кульчицький. Це вже третій прапор у центрі Полтави. Такий же прапор піднято над Міською Радою 8-го вересня.

У Прилуках відбувся мітинг, у якому взяло участь понад 1,000 осіб. Виступили член проводу УРП Микола Горбаль і представники Руху. Було прийнято резолюцію, в якій зазначено: встановити синьо-жовтий прапор, поставити питання перед Міською Радою про демонтаж пам'ятника Ленінові. Синьо-жовтий прапор було піднято над будинком районного виконавчого комітету.

Аналізують...

(Закінчення зі стор. 1)

заходи демократичних провідників України, які призначили на деякі ключеві становища в національному Русі неукраїнців і не вимагали від них негайного переходу на українську мову. Цим вони здобули для української справи багатьох прихильників, а одним з них є посадник Одеси Валентин Симоненко, який слабо говорить українською мовою, але завзято твердить, що „Одеса не може існувати без України, а Україна без Одеси". Крім того українці вірять, що економічно вони стоять куди краще, як їхні сусіди, бо поєднання родючих піль із сильним індустріяльним промислом вже здобуло для України найвищу оцінку Німецького банку, який поставив Україну на першому місці серед усіх республік.

Але навіть сильні прихильники незалежности здають собі з того справу, що Україна мусить мати торговельні зв'язки з сусідніми республіками та є дуже залежна від достав російської нафти. І тому Україна минулого місяця заявила, що вдержуватиме економічні зв'язки з Росією бодай „тим часово". Згадується в статті і про те, що з розпадом центральної влади колишньої комуністичний лідер України Леонід Кравчук, який уважався найсильнішим кандидатом на президента України у виборах, запланованих на 1-го грудня, тратить свій найсильніший козир — вміння лавірувати поміж центром і незалежністю.

Авторка каже, що російська нація, яка відроджується з кінцем XX століття, буде цілком іншою від тої Росії, що домінувала імперією. Коли ж і українці будуть успішними в своїх задумах, то найбагатша провінція імперії Романових стане найбільш могутнім сусідом нової Росії.